

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ІМЕНІ О.М.ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**Кафедра педагогіки і методики викладання історії та
суспільних дисциплін**

СИЛЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ У ЗВО

Галузь знань: 01.Освіта.

Спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія).

2020–2021 навчальний рік

Викладач – Боровик Анатолій Миколайович, доктор історичних наук, професор.

Анотація курсу

Предмет «Методика викладання історії у ЗВО» посідає важливе місце у системі фахової підготовки викладача історії і має велике значення у його професійному становленні. Структура курсу включає вивчення поняття «методика викладання історії у ЗВО», історію розвитку вищої освіти у провідних державах світу та Російській імперії, правові засади регулювання діяльності викладача вищої школи, форми організації освітнього процесу та види навчальних занять, контроль за діяльністю здобувача вищої освіти.

Мета – допомогти майбутньому викладачу історії оволодіти механізмами технології вузівського освітнього процесу, визначити його особливості, засвоїти форми організації освітнього процесу та види навчальних занять у ЗВО, актуалізувати розвиток професійно-педагогічних, значущих як для учителя, так і для викладача, особистісних дидактичних здібностей та умінь.

Завдання:

- ознайомити студентів із становленням та розвитком вищої освіти в Європі та Україні та організацією навчального процесу в них;
- поглибити теоретичні знання та сформувати уміння в студентів з питань організації освітнього процесу у закладах вищої освіти з урахуванням специфіки майбутньої професії;
- ознайомитися із сучасними інноваційними підходами вітчизняних і зарубіжних науковців як до навчально-пізнавального процесу в цілому у вищій школі, так і до викладання історії;

- сформуванати уміння і навички підготовки, проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять зі студентами з історії;
- допомагати у формуванні основ з методичної майстерності педагогічної техніки майбутнього менеджера-педагога чи викладача. Його комунікативних здібностей, умінь і навичок індивідуального і колективного спілкування зі студентами або колективом співробітників;
- поглибити знання з методики діагностики навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- ознайомити з поняттям науково-дослідницької діяльності, пояснити місце дослідницької роботи у навчальному процесі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- предмет і завдання МВІ у ЗВО;
- історію зародження і етапи розвитку вищої освіти в Європі та Російській імперії;
- історію виникнення перших державних українських університетів та системи радянської вищої освіти;
- програми і посібники з історії України і всесвітньої історії у ЗВО;
- форми організації освітнього процесу;
- види навчальних занять з історії, методика підготовки і проведення лекцій, семінарів та практичних і лабораторних занять;
- факультативи, спецкурси і спецсемінари;
- роль і місце дослідницької роботи в освітньому процесі;
- організація контрольних заходів;

вміти :

- аналізувати і систематизувати історичний матеріал до навчального заняття;
- відповідно до теми обирати методику організації заняття;

- методично вірно готувати конспекти різних видів організації навчальних занять;
- проводити підготовку семінарські і практичні заняття;
- готувати мультимедійні презентації та використовувати їх на навчальних заняттях;
- використовувати ефективні прийоми перевірки навчальних досягнень студентів;
- розвивати інтелектуальні здібності студентів;
- формувати у студентів уміння самостійної роботи з історичним матеріалом;
- вміти організовувати та проводити контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Організація навчання

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		пр	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історії у вищій школі. Становлення та розвиток вищої освіти.	30	8				22
Змістовий модуль 2						
Тема 2. Правові засади регулювання діяльності	30	6	2			22

викладачів історії у вищій школі							
Змістовий модуль 3							
Тема 4. Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять у ЗВО: лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, факультативи, спецкурси, спецсемінари	30	4	14				12
Змістовий модуль 4							
Теми 5,6. НДДС у ЗВО. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів	30	2	4				24
<i>Усього годин</i>	120	20	20				80

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планування роботи викладача історії вищої школи	2
2	Лекції: методика їх підготовки і проведення	4
3	Розробка презентації до лекції	2
4	Семінарське заняття, методика його підготовки та проведення	4
5	Практичні й лабораторні заняття. Методика їх підготовки та проведення	2
6	Факультативи, спецкурси та спецсемінари як форма організації навчання у ЗВО	2
7	Науково-дослідницька робота у закладах вищої освіти	2
8	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів	2

РАЗОМ:	20
---------------	-----------

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Становлення університетської освіти	22
2.	Правові засади регулювання діяльності викладача історії	18
3.	Лекції: методика їх підготовки і проведення	6
4.	Семінарське заняття, методика його підготовки та проведення	4
5.	Практичні і лабораторні заняття. Методика їх підготовки та проведення	2
6.	Факультативи, спецкурси та спецсемінари як форма організації навчання у ВНЗ	2
7.	Науково-дослідницька робота у закладах вищої освіти	2
8.	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів	24
	Разом:	80

Розподіл балів, які отримують студенти

Робота на практичних заняттях	до 24 балів
- за обговорення питань в ході заняття	до 3 балів
Самостійна робота	до 16 балів
- за самостійну роботу з підготовки до заняття	до 2 балів
Виконання практичних робіт	до 30 балів
- за підготовку конспекту (лекційного, семінарського, практичного чи лабораторного занять)	до 8 балів за 1 к.
- за мультимедійну презентацію лекції	до 6 балів
Екзамен	до 30 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	
83-89	B	добре	

75-82	C		зараховано
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Бейц Р. Поради викладачам початківцям. К., 2005.

Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: Навч. Посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. К.: ВВП «КОМПАС», 1997. С. 34 – 40.

Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. К.: Вересень, 1996. С. 67 – 72.

Бондарчук Л. І. Методи активного навчання в курсі «Основи педагогічної майстерності». Вища і середня пед. освіта / Л. І. Бондарчук, Е. І. Федорчук. К., 1993. № 16. С. 51 – 56.

Боровик А.М. Історія створення середньої школи в Російській імперії на сторінках «Народной энциклопедии» // Сіверянський літопис. 2020. № 2. С. 178 – 185.

Боровик А.М. «Народная энциклопедия» про становлення університетської освіти в Російській імперії // Вісник ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка. Серія «Історичні науки». 2012. Вип. 106. С. 217 – 220.

Вайнола Р. Х. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін: навч. посіб. / Р. Х. Вайнола, С. О. Сисоєва. К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. С. 37 – 41.

Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури . К.: Центр навчальної літератури, 2006. С. 244 – 246.

Волкова Н. А. Професійно-педагогічна комунікація. К., 2006.

Володько В. М. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність як один з методів розвитку творчих здібностей студентів. Вища і середня педагогічна освіта / В. М. Володько, Т. В. Іванова. К., 1993. № 16. С. 62.

Гармаш С. А. Здійснення контролю навчальних досягнень студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу // www.nbu.gov.ua.

Галузинський В. М., Євтух М. Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. К., 1995. С. 59 – 64.

Горохівський П.І. Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі. Курс лекцій: Навчальний посібник для магістрантів денної і заочної форм навчання. Умань: ПП. Жовтий О. 2012. 257 с.

Жорнова О. І. Нові грані підготовки фахівця: соціокультурний аспект змісту освіти // Нові технології навчання. 2004. Вип. 39. С. 83 – 90.

Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследований, игры и дискуссии. Рига: НПИ «Эксперимент», 1998. С. 74 – 85.

Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: Знання, 2005. С. 388 – 393.

Лузан П. Г. Методи контролю в системі активізації навчання студентів // Науковий вісник Національного аграрного університету: зб. наук. праць. К., 2003. Вип. 67. С. 157 – 169.

Маковська О. А. Практичне заняття як форма навчально-виховного процесу у фаховій підготовці майбутнього викладача ВНЗ // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: педагогічні науки. Вип. 96. С. 43 – 46.

Мірошниченко В.О. Використання сучасних інформаційних технологій формування мультимедійної компетентності: навчальний посібник за ред. К.О. Баханова. К., Центр учбової літератури. 2015. 296 с.

Методичні рекомендації щодо підготовки, аналізу та оцінки занять у Київського національного університету внутрішніх справ / за редакцією Є. М. Моїсеєва // <http://www.google.com.ua/url>.

Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. К., 2007. С. 36 – 41.

Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. С. 232 – 240.

Педагогіка вищої школи / за ред. З. Н. Курлянда. К., 2005. С. 125 – 130.

Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учебное пособие. М., 2002. С. 153 – 157; 165 – 177.

Смолінчук Л. С. Роль і місце тестування у системі методів оцінювання освіти // Філософія, Педагогіка, Суспільство. 2012. Вип. 2. С. 13 – 17.

Солдатенко М. М. Самостійна пізнавальна активність як умова формування спеціаліста / М.М. Солдатенко, Б.А. Сусь // Вища педагогічна освіта. 1994. № 17. С. 39 – 44.

Студеникин М. Т. Методика преподавания истории. М., 2000. С. 131 – 141.

Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи. К., 2006. С. 133 – 142.

Форми організації навчання у вищій школі // Лозниця В. Психологія і педагогіка. К., 2000. С. 280 – 298.

Щербакова К. Й. Вступ до спеціальності: Навч. посібник. К., 1990. С. 40 – 62.

Щербяк Ю. А. Педагогічний контролю за навчальними досягненнями студентів в умовах модульно-рейтингової системи навчання // Педагогічний альманах. 2011. № 14. С. 120 – 128.

Інформаційні ресурси

<http://www.osvita.org.ua/>

www.osvita.in.ua

<http://www.mon.gov.ua/>

[www.nbu.gov.ua.](http://www.nbu.gov.ua)

[http://www.google.com.ua/url.](http://www.google.com.ua/url)

www.inter-pedagogika.ru/index.php

www.tspu.edu.ua/subjects/88/13/lect1_4.html

<http://cippo.umo.edu.ua>

<http://www.apsu.org.ua/>

<http://www.academy.edu.by/>

<http://www.testportal.gov.ua/>

<http://education.unian.net/ukr/rubrics/15>